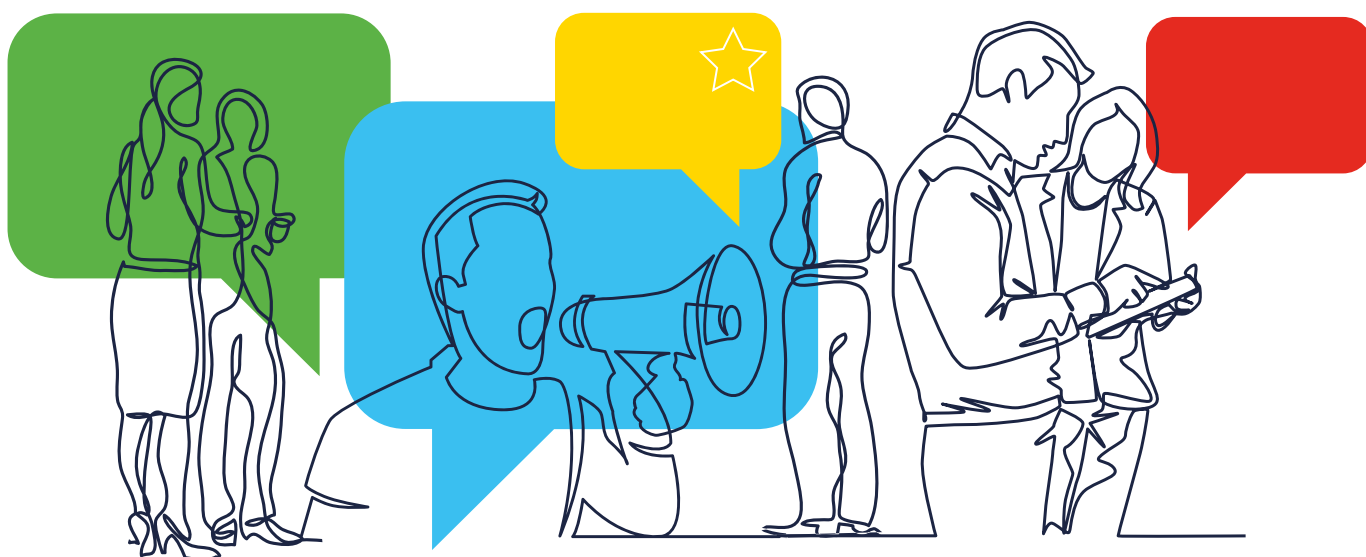

ÚSPĚŠNÁ INICIATIVA

FÓRUM EVROPSKÉ OBČANSKÉ INICIATIVY

MINORITY SAFEPAK – JEDEN
MILION PODPISŮ NA PODPORU
ROZMANITOSTI V EVROPĚ

VYUŽIJTE NAŠE MATERIÁLY A ŠKOLENÍ – DISKUTUJTE -
KONTAKTUJTE ZKUŠENĚJŠÍ - NECHTE SI PORADIT

| OBSAH

Minority SafePack – jeden milion podpisů na podporu rozmanitosti v Evropě	3
Kampaň iniciativy „Minority SafePack“	6
Dopad kampaně „Minority SafePack“	12

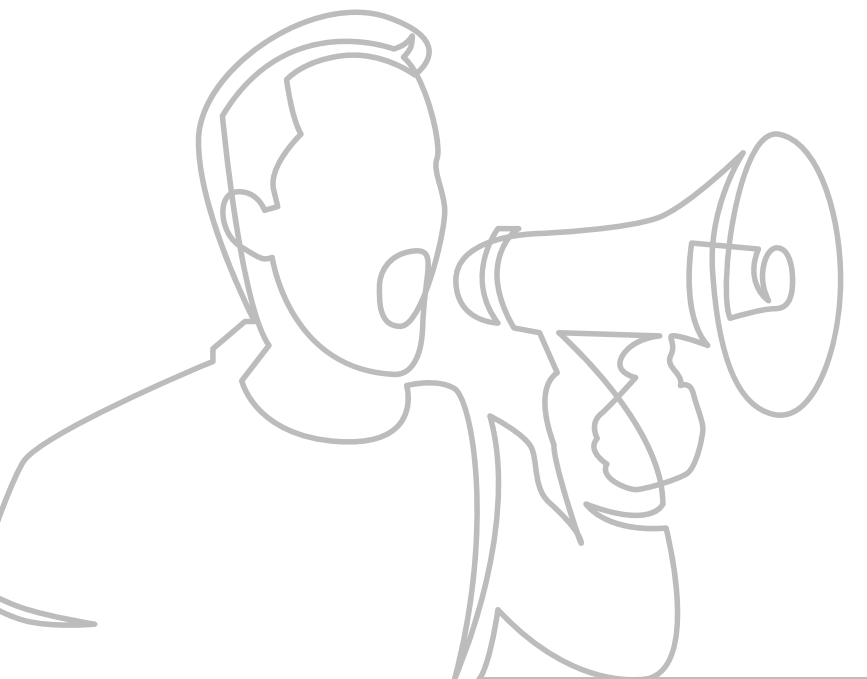

1

Minority SafePack – jeden milion podpisů na podporu rozmanitosti v Evropě

Iniciativa „Minority SafePack – jeden milion podpisů na podporu rozmanitosti v Evropě“ byla zaregistrována 3. dubna 2017, kdy také započalo 12měsíční období, během něž probíhal sběr podpisů. Komise iniciativu zaregistrovala poté, co v září 2013 přijala původní rozhodnutí o zamítnutí registrace. Toto rozhodnutí zrušil Tribunál Evropské unie v únoru 2017.

Iniciativa požadovala, aby Komise navrhla jedenáct právních aktů na zlepšení ochrany příslušníků národnostních a jazykových menšin a na posílení kulturní a jazykové rozmanitosti v Unii. Zaměřovala se na témata, jako jsou regionální a menšinové jazyky, vzdělávání a kultura, regionální politika, zapojení občanů, rovnost, audiovizuální a jiný mediální obsah a státní podpora poskytovaná regionálními orgány. Je třeba uvést, že dva z jedenácti navrhovaných aktů spadaly mimo rámec pravomocí, které Komisi umožňují předkládat návrhy právních předpisů. Iniciativa proto mohla shromažďovat prohlášení o podpoře pouze na základě devíti návrhů, na něž se pravomoci Komise vztahovaly.

Evropská komise zaregistrovala těchto devět návrhů:

1. doporučení EU týkající se ochrany a podpory kulturní a jazykové rozmanitosti
2. programy financování pro malé jazykové komunity
3. vytvoření centra jazykové rozmanitosti
4. zohlednění ochrany národnostních menšin a podpory kulturní a jazykové rozmanitosti v cílech fondů EU pro regionální rozvoj
5. výzkum přidané hodnoty, kterou menšiny přinášejí naší společnosti a Evropě
6. zajištění téměř rovného postavení menšin bez státní příslušnosti, např. Romů, a občanů EU
7. jednotné evropské autorské právo, které by zpřístupnilo služby a vysílání v mateřském jazyce
8. volný pohyb služeb a příjmu audiovizuálního obsahu v regionech, kde žijí menšiny
9. bloková výjimka pro státní podporu poskytovanou regionálními orgány na kulturu, média a zachování kulturního dědictví menšin

Organizátoři iniciativy „Minority SafePack“ považují evropskou občanskou iniciativu za nepostradatelný nástroj boje za práva menšin. Podle nich se „jedná o jediný silný nástroj participativní demokracie v EU, který dává prostor názorům evropských občanů a zajišťuje, aby se jimi zabývaly evropské orgány“.

Iniciativě „Minority SafePack“ se během jednoho roku podařilo shromáždit 1 123 422 platných prohlášení o podpoře. Pokud jde o minimální počty podpisů, které se musejí nasbírat v jednotlivých členských státech, dosáhla iniciativa požadovaného počtu v jedenácti členských státech.

Po ukončení sběru podpisů bylo provedeno jejich ověření a 10. ledna 2020 byla iniciativa oficiálně předložena Evropské komisi (viz [tisková zpráva](#)). Následně se organizátoři iniciativy 5. února 2020 setkali s místopředsedkyní Evropské komise **Věrou Jourovou**, která je odpovědná za portfolio „hodnoty a transparentnost“, a s eurokomisařkou odpovědnou za oblast inovací, výzkumu, kultury, vzdělávání a mládeže **Marijou Gabrielovou**.

Dne 15. října 2020 se uskutečnilo veřejné slyšení v Evropském parlamentu (viz [tisková zpráva](#)) a 14. prosince 2020 se o iniciativě jednalo na plenárním zasedání Evropského parlamentu.

V následném usnesení přijatém 17. prosince 2020 vyjádřil Evropský parlament iniciativě podporu (viz tisková zpráva).

V této fázi kladla iniciativě do cesty značné překážky pandemie COVID-19. Veřejné slyšení muselo být dvakrát přeloženo a také bylo obtížné udržet zájem veřejnosti o práva menšin.

Dne 14. ledna 2021 přijala Komise sdělení o této iniciativě (viz tisková zpráva). Její organizátoři nicméně nebyli s reakcí Komise spokojeni. Proto 24. března 2021 podali u Tribunálu Evropské unie návrh na zrušení tohoto sdělení.

Zdroje financování (€)

■ The Federal Union of European Nationalities (FUEN)

Faktory úspěchu:

- zápal pro věc a vytrvalost i ve chvíli, kdy vše nejde podle původního plánu
- strategie kampaně byla dobře koncipovaná a vhodně zvolená pro danou cílovou skupinu – při kampani na podporu práv menšin například dobře funguje oslovovat lidi v menšinových jazycích
- kampaň byla vedena aktivně přímo v místních komunitách v různých členských státech, ale současně cílila i na orgány a politiky na vnitrostátní a evropské úrovni
- volba silných a spolehlivých partnerů kampaně
- sestavení pracovitého a oddaného týmu

2

Kampaň iniciativy „Minority SafePack“

Příprava

Občanskou iniciativu „Minority SafePack“ připravila skupina organizátorů za podpory Federální unie evropských národností (FUEN), Jihotyrolské lidové strany, Demokratického svazu Maďarů v Rumunsku a Mládeže evropských národních skupin. Jejich vize nasbírat milion podpisů a zařadit téma menšin a etnických skupin jako prioritu do evropské agendy vznikla již v roce 2011. Přípravné práce, které předcházely prvnímu představení iniciativy v roce 2013, trvaly dva roky.¹

Během tohoto přípravného období měli organizátoři iniciativy vytyčené jasné cíle. Především chtěli připravit řadu právních návrhů, kterými by se **jejich požadavky zavedly do praxe**. Za tímto účelem pořádali setkání, konzultovali s odborníky na právo a práva menšin a snažili se získat politickou podporu na různých úrovních. Rovněž zajistili, aby měl **návrh iniciativy základ ve Smlouvách EU a aby jeho znění bylo podle toho patřičně zpracováno**².

V přípravné fázi přinášelo problémy to, že iniciativa měla **široký záběr a ambiciózní cíle**. Nezaměřovala se na jedinou otázku, ale chtěla pojmut velké množství problémů, s nimiž se setkávají tradiční menšiny v různých státech, a zkusit najít komplexní řešení všech těchto problémů. Iniciativa si také kladla za cíl mnohem víc než jen nasbírat milion podpisů. Jednou z priorit ve skutečnosti bylo zahájit debatu v evropském veřejném prostoru a využít jednoroční období, během něhož se podpisy shromažďovaly, k vybudování pevné a trvalé koalice na podporu práv menšin.

Organizátoři se nechtěli omezit pouze na sběr podpisů v sedmi členských státech, ale chtěli iniciativu představit v co nejvíce evropských regionech.

Přípravná fáze iniciativy „Minority SafePack“ nebyla snadná, protože Evropská komise zamítla první žádost o její registraci na základě toho, že předložené požadavky spadaly mimo rámec pravomocí, které Komisi umožňují předkládat návrhy právních aktů EU. Organizátoři

1 <https://www.fuen.org/en/article/What-will-be-the-next-steps>

2 <https://www.fuen.org/en/article/Expert-meeting-in-Brussels>

rozhodnutí Komise o zamítnutí registrace napadli u Evropského soudního dvora. Proto byla iniciativa oficiálně zaregistrována až za několik let, v roce 2017.

Kampaň koordinovala Federální unie evropských národností, zastřešující organizace evropských menšin, která sdružuje více než 100 organizací z 35 zemí. Hlavním úkolem organizátorů v přípravné fázi bylo vypracovat jasnou strategii, najít partnery a získat finanční prostředky na evropskou kampaň.

| Realizace

Podpisy na podporu iniciativy „Minority SafePack“ se začaly shromažďovat v dubnu 2017. V květnu téhož roku se na rumunském zámku Bánffy konalo slavnostní zahájení kampaně, na které přijelo přes 400 podporovatelů iniciativy ze všech koutů Evropy a na 50 novinářů, kteří o této události informovali.³ (Na tomto [odkazu](#) je ke zhlédnutí video ze zahájení kampaně.)

Po oficiálním zahájení několik členských organizací a partnerů z různých členských států a regionů okamžitě začalo **plánovat a pořádat vlastní akce** na podporu iniciativy⁴. Spolu s navrhovaným souborem právních aktů byla pro iniciativu „Minority SafePack“ vypracována i **celoevropská strategie kampaně**, byly spuštěny nové internetové stránky, jejichž obsah tvořily především snadno srozumitelné příběhy z celé Evropy, a vznikla též brožura a další propagační materiál.

Ve fázi realizace **si organizace podporující iniciativu rozdělily odpovědnosti**. Demokratický svaz Maďarů v Rumunsku se například zavázal, že nasbírá 250 tisíc z požadovaného jednoho milionu podpisů.

Aby organizátoři oslovili hlavní cílové skupiny (národnostní menšiny), pokusili se svá sdělení v rámci kampaně provázat s rozličnými problémy, s nimiž se menšiny v Evropě potýkají. Důležité bylo najít vhodnou formulaci těchto sdělení pro konkrétní skupiny, „jelikož různé menšiny žijí v Evropě v rozdílných podmínkách, které se převážně odvíjejí od členského státu, v němž daná menšina žije. Některé menšiny mají úplnou autonomii rozhodování o svých otázkách, zatímco jiné menšiny ani nejsou uznány. V případě komunit, které mají problémy, jsme se snažili určit ty nejnaléhavější a prezentovali jsme opatření navrhovaná iniciativou „Minority SafePack“ jako možné řešení těchto problémů.“

Organizátoři určili ještě jednu důležitou cílovou skupinu, a sice občany členských států, které mají silnou vazbu na své státní příslušníky žijící v zahraničí, například Dánska, Německa či Maďarska.

3 <https://www.fuen.org/en/article/The-petition-campaign-for-the-Minority-SafePack-Initiative-started-in-Bonchida>

4 <https://www.fuen.org/en/article/The-Minority-SafePack-Initiative-is-now-available-for-online-signatures>

Z hlediska realizace strategie kampaně **byl naprosto zásadní překlad materiálů a použití značného počtu jazyků**. Iniciativa „Minority SafePack“ nakonec komunikovala ve více než třiceti jazycích, přičemž se organizátoři rozhodli vést kampaň i v regionálních jazycích, které v EU nemají oficiální status. To bylo důležité, protože regionálními nebo menšinovými jazyky mluví až 50 milionů občanů EU a cílem kampaně bylo, aby se každý evropský občan, který je příslušníkem národnostní menšiny nebo jazykové skupiny, ztotožnil s hlavním sdělením iniciativy – totiž, že tato iniciativa je v nejlepším zájmu jeho komunity a že je investicí do života budoucích generací. Stovky sdělení byly úspěšně zformulovány speciálně pro konkrétní cílové skupiny: „Představte si, že patříte ke 41 tisícům obyvatel severní Itálie, kteří mluví ladinsky, a na sociální síti najdete příspěvek v ladinštině.“⁵

Pro zajištění úspěchu iniciativy bylo nezbytné **získat silnou podporu mimo menšinové komunity**, a to v celé Evropě. Musel se jasně určit ústřední motiv kampaně. Předseda Demokratického svazu Maďarů v Rumunsku **Hunor Kelemen** ho vyjádřil takto: „Chceme správnou věc. Nechceme o nic ochudit většinové komunity.“⁶ Organizátoři iniciativy „Minority SafePack“ oceňovali zapojení většinových skupin i pro jejich odhodlání vytvořit pevnou síť partnerů, která zformuje „koalici, díky níž se Evropská komise nebude moct iniciativě vyhnout nebo před ní utéct“.

Organizátoři mimo jiné chtěli uskutečnit svou strategii na evropské úrovni tím, že **získají podporu politických lídrů**. Aby toho dosáhli, setkali se s mnoha partnery a s mnoha zástupci orgánů a členských organizací v několika zemích. Delegace iniciativy „Minority SafePack“ rovněž projednala kampaň s meziskupinou Evropského parlamentu pro menšiny. Organizátoři vyzvali tuto meziskupinu, aby pomohla rozšířit informace o iniciativě mezi poslanci Evropského parlamentu, kteří by je poté předali občanům a médiím ve svém členském státě. Dále požádali o pomoc při hledání partnerů, kteří by zajistili úspěch iniciativy. Místopředseda meziskupiny **Nils Torvalds** delegaci ujistil o své podpoře a několik europoslanců oznámilo, že se do kampaně aktivně zapojí.⁷ Pro iniciativu „Minority SafePack“ byla důležitá také podpora Rady Evropy. Aby ji získala, vyslala delegaci na podzimní zasedání Parlamentního shromáždění Rady Evropy do Štrasburku.

⁵ https://europa.eu/citizens-initiative-forum/blog/minority-safepack-advice-ongoing-initiatives-adapt-new-setting_cs

⁶ <https://www.fuen.org/en/article/FUEN-Congress-Cluj-NapocaKolozsvar-to-become-the-European-capital-of-minorities-in-May>

⁷ <https://www.fuen.org/en/article/MEPs-engage-in-petition-campaign-for-the-Minority-SafePack-Initiative>

| Shromažďování podpisů

Pro nasbírání požadovaného jednoho milionu podpisů bylo stěžejní přispění členských organizací iniciativy, regionálních partnerů a komunit. Tým odpovědný za řízení kampaně aktivně poskytoval tolik potřebné informace a sdílel osvědčené postupy a úspěšné strategie se sítí svých spolupracovníků. Předsednictvo Federální unie evropských národností a členové občanského výboru si vždy našli čas na to, aby navštívili členské státy s cílem zvýšit povědomí o iniciativě. Během celého období sběru podpisů však bylo potřeba, aby síť spolupracovníků na místní úrovni komunikovala prostřednictvím svých osobních příběhů a vzkazů a ukazovala místním komunitám, že „Minority SafePack“ je „iniciativa, která dokáže zlepšit každodenní život menšinových komunit a 50 milionů občanů EU, kteří patří k menšinám či jazykovým skupinám“.⁸

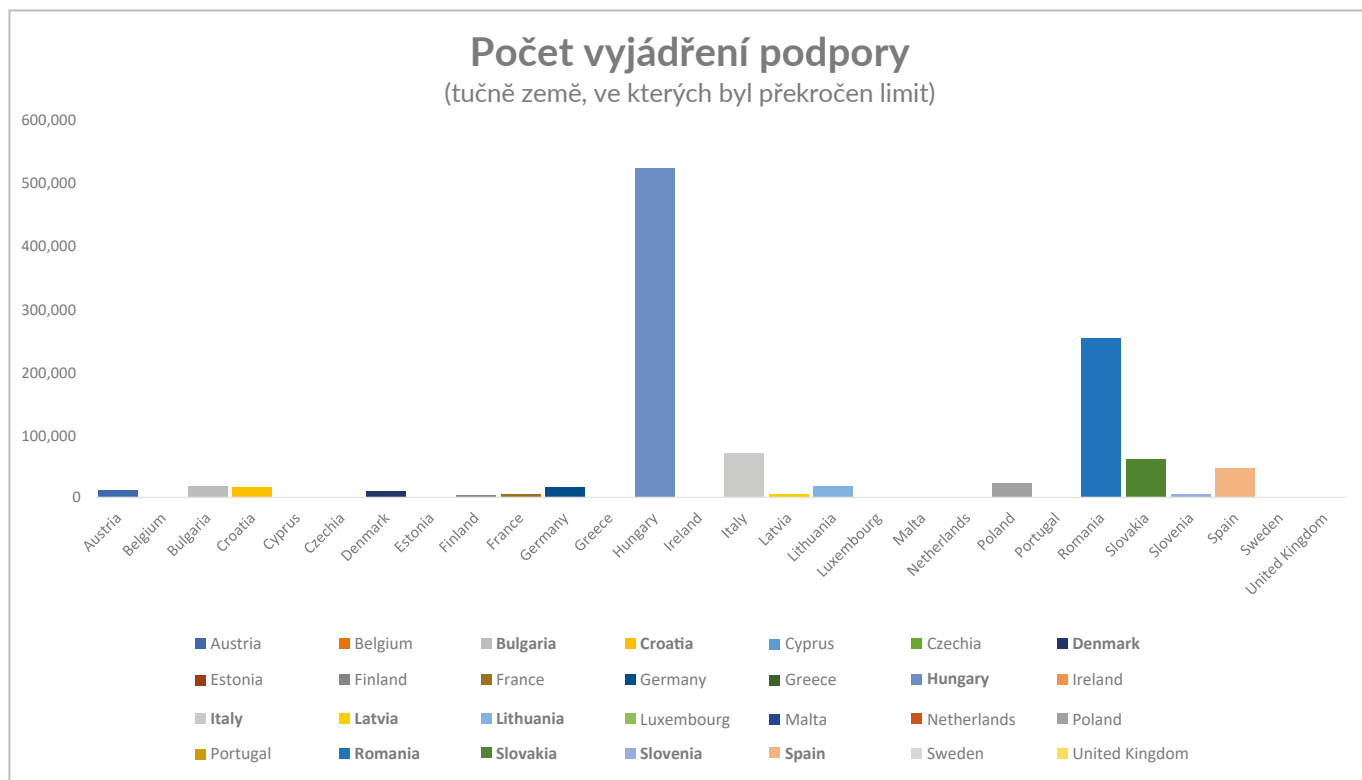
Aby vznikla silná koalice partnerů, byly do ní přizvány organizace, které se zabývají stejným tématem jako iniciativa „Minority SafePack“ a již mají zkušenosti s vedením kampaní. Tito partneři sehráli stěžejní úlohu ve shromažďování podpisů zejména v Litvě, Bulharsku, Slovinsku a Španělsku. Organizátoři motivovali partnery tím, že je informovali o plnění dílčích cílů a zajišťovali nepřetržitou komunikaci mezi členy partnerské sítě. Shromažďování podpisů se soustředilo do členských států s velkými menšinovými komunitami a do zemí, kde je ochrana menšin vnímána jako problematictější.

Technická stránka sběru podpisů byla zajištěna v červnu 2017. Na internetových stránkách kampaně „Minority SafePack“ byly k dispozici formuláře k vytištění a formulář umožňující poskytnout podpis online. V září začala iniciativa „Minority SafePack“ používat online systém sběru podpisů poskytnutý Evropskou komisí, protože byl podle organizátorů iniciativy pro dané účely vhodnější.

Iniciativa se snažila maximálně využít online systém sběru podpisů a vedle toho ve velké míře sbírala podpisy **na tištěných formulářích**. S těmi například dobrovolníci obcházeli členy komunit, představovali jim kampaň a pomáhali jim s vyplněním požadovaných informací. Organizátoři k tomu uvedli: „Ze zkušeností víme, že abychom získali podpisy, musíme vyrazit mezi lidi.“

⁸ <https://www.fuen.org/en/article/A-common-message-of-50-million-voices-and-your-personal-stories-The-winning-strategy-for-the-MSPI>

| Ověření podpisů a předložení iniciativy Komisi

Iniciativa „Minority SafePack“ ukončila sběr podpisů v dubnu 2018 a získala 1 320 246 prohlášení o podpoře. Tato prohlášení byla předána vnitrostátním orgánům, které měly v jednotlivých členských státech na starost jejich ověření. Po úředním ověření uznaly vnitrostátní orgány celkem 1 123 422 podpisů. Požadovaného minimálního počtu podpisů bylo dosaženo v jedenácti členských státech⁹.

Iniciativa byla oficiálně předložena Evropské komisi 10. ledna 2020.

„Minority SafePack“ byla jednou z prvních iniciativ, pro které byla vypracována dlouhodobá strategie přípravy na předložení iniciativy Evropské komisi. Federální unie evropských národností za tímto účelem sestavila tým evropských právních odborníků, kteří na základě návrhů iniciativy připravili konkrétní soubor legislativních návrhů. Tento soubor návrhů lze v zásadě chápat jako podrobný návod, jak se mají změny navržené iniciativou uskutečnit v současném legislativním rámci EU. Legislativní návrhy byly spolu s potvrzením platnosti 1 123 422 prohlášení o podpoře předloženy Evropské komisi.

Součástí dlouhodobé strategie byla i kampaň na získání podpory. Organizátoři iniciativu představovali na setkáních s hlavami států, zástupci vlád, poslanci parlamentů jednotlivých států, europoslanci a představiteli regionálních vlád. Organizátoři zdůrazňovali, že „výsledky kampaně na získání podpory byly naprosto mimořádné: mnoho regionů přijalo prohlášení o podpoře a o usnesení v tomto smyslu hlasoval i německý Spolkový sněm, maďarský parlament a dolní komora nizozemského parlamentu. „Minority SafePack“ je navíc první evropskou občanskou iniciativou, o které se jednalo na plenárním zasedání Evropského parlamentu a která byla následně podpořena usnesením, pro něž hlasovala velká většina poslanců.“

⁹ https://europa.eu/citizens-initiative-forum/blog/minority-safepack-advice-ongoing-initiatives-adapt-new-setting_cs

3

Dopad kampaně „Minority SafePack“

Posouzení a rozhodnutí Komise

Poté, co byla iniciativa 10. ledna 2020 oficiálně předložena Komisi, se organizátoři 5. února 2020 setkali s eurokomisařkami **Věrou Jourovou** a **Marijou Gabrielovou**.

Následně se 15. října 2020 uskutečnilo veřejné slyšení v Evropském parlamentu. Zúčastnili se ho poslanci Evropského parlamentu z Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci, Výboru pro kulturu a vzdělávání, Petičního výboru a dalších výborů. Vystoupili také vysocí představitelé Evropské komise, Rady Evropy, Agentury Evropské unie pro základní práva a Výboru regionů. (viz [tisková zpráva](#))

Dne 14. prosince 2020 iniciativu projednal Evropský parlament na svém plenárním zasedání a 17. prosince 2020 přijal usnesení, v němž iniciativě vyjádřil podporu. Pro usnesení hlasovalo 524 poslanců, 67 jich hlasovalo proti a 103 poslanců se zdrželo hlasování. Parlament v usnesení poukázal na to, že se národnostní a jazykové menšiny v EU potýkají s asimilací a se zánikem jazyků, což může mít za následek jazykové a kulturní ochuzení. Vyzval Komisi, aby předložila právní akty, které tento problém budou řešit. (viz [tisková zpráva](#))

Evropská komise přijala 14. ledna 2021 sdělení, v němž nastínila, jaké hodlá v reakci na iniciativu „Minority SafePack“ učinit kroky. Komise zdůraznila, že začlenění a respektování bohaté kulturní rozmanitosti Evropy patří k jejím prioritám a cílům. Nicméně také uvedla, že od roku 2013, kdy byla iniciativa poprvé představena, byla přijata celá řada opatření zabývajících se několika aspekty návrhů iniciativy „Minority SafePack“. Komise ve sdělení posoudila každý z devíti jednotlivých návrhů iniciativy na základě jeho specifických přínosů, přičemž zohlednila zásady subsidiarity a proporcionality. Došla k závěru, že ačkoli se nenavrhují žádné další právní akty, plné provedení již platných právních předpisů a politik skýtá solidní arzenál nástrojů na podporu dosažení cílů iniciativy. (viz [tisková zpráva](#)).

Další postup

Organizátoři iniciativy „Minority SafePack“ po zveřejnění sdělení Komise týkajícího se této iniciativy vyjádřili nespokojenost s tím, že nebude následovat žádná legislativní reakce. Občanský výbor iniciativy „Minority SafePack“ podal 24. března 2021 návrh na zrušení tohoto sdělení u Tribunálu Evropské unie.

Rady a tipy pro organizátory budoucích iniciativ

- Aktivně oslovujte potenciální zúčastněné strany na všech úrovních. Pro úspěch iniciativy je naprosto zásadní vést kampaň přímo mezi lidmi, ale stejně tak je důležité jednat s politickými lídry na evropské a celostátní úrovni.
- Pečlivě si definujte cílovou skupinu a přizpůsobte jí komunikační strategii. Zvažte přitom, v jakých jazycích byste tuto skupinu mohli oslovit, jaký význam mají příběhy místních lidí, s nimiž se lidé mohou ztotožnit, a jaké nástroje byste mohli použít pro komunikaci na internetu i mimo něj. Důležité je oslovit možné příznivce iniciativy různými způsoby.
- Všechno nejde vždy podle plánu. Pokud vám opravdu jde o věc, dívejte se na kampaň kritickými očima a podle potřeby přehodnocujte strukturu kampaně a rozhodnutí a měňte postup.
- Ačkoli se dnes podstatná část podpisů shromažďuje elektronickou cestou, nezapomínejte na hodnotu osobního kontaktu. Abyste rozšířili svou myšlenku a zajistili úspěch kampaně, musíte se osobně zapojit, setkávat se s lidmi a navázat kontakt s místními komunitami.
- Snažte se být vidět v sociálních médiích a přesvědčit osobnosti známé v jednotlivých zemích, aby vaši iniciativu podpořily. Tím se zvýší její důvěryhodnost.